

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 105 (2667) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 május 9

Rendkívül komolyra fordult a helyzet Németország és az Egyesült Államok között

Roosevelt fia az elnök üzenetét vitte Faruk királynak. — Forrong az egész arab világ. Törökországtól kér segítséget Irak Anglia ellen?

MERÉNYLET-TERV ROOSEVELT ELNÖK ELLEN

Rómából jelentik: (MTL.) A Popolo di Roma ankarai jelentése szerint az iraki hadügyminiszter csütörtökön reggel Szírián keresztül Ankarába érkezett. Egyes lapok szerint az iraki kormány a saabadi egyezmény értelmében Törökországtól és a többi aláíróhatalom segítségét kéri.

Roosevelt fia Kairóba érkezett.

Kairóból jelentik: (Reuter.) James Roosevelt, az elnök idősebb fia, kínai tanulmányútja után Kairóba érkezett. A fiatal Rooseveltt, aki édesapja levelét viszi Faruk királynak, az Egyesült Államok légerejének megfigyelőjeként szerepel az angol haderőben. Pénteken kezdi meg tevékenységét és néhány hetet tölt Kairóban.

Tüntetés Csikágóban a beavatkozás ellen.

Chikagóból jelentik: (NTL.) Halifax lord angol nagykövet hét napos hírverő útra indult. Chikágóban az újságírók előtt kijelentette, hogy Angliának sürgős szüksége van nagy mennyiségű hadianyagra és a legfontosabb az, hogy a hadianyag eljusszon rendeltetési helyére. Véleménye szerint a háborús döntést a következő 3—4 hónap alatt meghozza az atlanti-óceáni csata. Utalt arra is, hogy az amerikai külügyminisztériumban tárgyait a megszállt Franciaországban és a Földközi-tengeren uralkodó helyzetről, valamint a spanyol kérdéssel, amelynek véleménye szerint nagy jelentősége van a háború szempontjából.

Halifax szállodája előtt több háborúellenes szervezet tiltakozó tüntetést rendezett. A tüntetők táblákat hordoztak, amelyeken ilyen felírások voltak: „Küldjék vissza Halifaxot Halifaxba! „Gondolatok Dünkirchenre!” „Tiltakozunk a nagykövet látogatása ellen, aki belénk akarja beszélni, hogy ez a mi háborunk!”

„Bámulatos sok dolog” fog történni a jövő héten.

Zürichből jelentik: (Bud. Tud.) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítója szerint a német ellenzárlatot a német kormány által ismerteltetett területet a víz alatt, a vizen és a víz felett minden körülmények közt

fenntartják, ami annyit jelent, hogy az amerikai hajókat ezen a területen ellenséges hajóknak tekintik. A Deutsche Allgemeine Zeitung new-yorki levelezője rámutat arra, hogy a képviselőházban a beavatkozás érdekében folytatott vita olyan éles állásfoglalás volt a beavatkozás mellett, amilyentől eddig még az Egyesült Államok hadbalépésének legelszántabb szóvivői is tartózkodtak. Olyanok, akiknek kapcsolatai vannak a washingtoni kormánnyal, azt jósolják, hogy a jövő héten „bámulatos sok dolog” fog történni.

A Tag című lap berlini levelezője

szintén a német tengerészek és újságírók Amerikában történet letartóztatása még jobban kizárta a német-amerikai viszonyt. Hogy mi lesz erre Németország válasza, arról pillanatnyilag semmi sem lehet tudni, a német külügyi hivatal azonban nem titkolja, hogy

a helyzet rendkívül komolyra fordult és nem tételizhető fel, hogy Németország ezeket az eseményeket elnézéssel fogadja.

Mindenesetre megvárják a Washingtonban tartózkodó német diplomáciai képviselőlet jelentését, mielőtt állást foglalnának

Londonból jelentik (Reuter): A belügyminisztérium jelentése szerint az ellenséges légi haderő a péntekre virradó éjjel föltámadásait a Humber vidéke és Midland két északi kerülete ellen intézte. A Humber vidékén igen nagy károk keletkeztek. Az áldozatok száma szintén nagy. Midland északi vidékén hasonlóképpen lényeges a kár. Ellenséges repülők megtámadták egy északi partmenti várost is, de az eddigi jelentések szerint itt az áldozatok száma kevés. Bombák estek Kelet- és Dél-Anglia sok vidékére, beleértve Londont is. Egyes vidékeken komoly károk keletkeztek.

Newyorkból jelentik (NTL): A péntekre virradó éjszaka Anglia ellen intézett német légitámadásokról azt jelenti az egyik hírügynökség, hogy valószínűleg ez volt a legnagyobb légitámadás, amelyet eddig Anglia átélt.

Távozásra szólították fel az isztanbuli angolokat.

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) A svájci rádió jelentése szerint az Isztanbulban lévő angol alattvalókat távozásra szólították fel.

Bernből jelentik: (Bud. Tud.) Párizsi hírek megerősítik, hogy Darlan helyettes miniszterelnök és Abetz német nagykövet legutóbbi tárgyalásain elsősorban az afrikai és elő-ázsiai, azaz szíriai gyarmatokról is volt szó.

Párizsból jelentik: (NTL.) Két francia hajókaraván hadihajók kíséretében csütörtökön átkelt a gibraltári szoroson.

Az Uj Nemzedék római jelentése szerint az olasz közlekedésügyi miniszter elutazott azokra a helyekre, ahol háború volt, így Ljubljánába, Dalmáciába és Montenegróba, hogy helyreállítsák az összeköttetést. A helyzet már javult és talán már a következő héttől kezdve ismét szállítani lehet azon a vonalon is, amelyen a közvetlen forgalom bonyolódik le Magyarország és Olaszország között.

Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon

A moszkvai meglepetés

Stockholmból jelentik: A Svenska Dagbladet londoni tudósítója szerint az angol fővárosban az orosz kormány élén történt változást úgy tekintik, mint a titokzatos Oroszországból érkező meglepetések egyikét, amelyről csupán annyit gondolnak, hogy nagy jelentőségű, de nem tudják és nem is gyaníthatják, hogy mit jelent. Egyet bizonyosra vesznek azonban Londonban, azt ugyanis, hogy rövidesen világtörténelmi jelentőségű döntésre számíthatnak a Szovjetunió részéről és ez készítette Sztalint arra, hogy első ízben álljon hivatalosan is az orosz nagyhatalom élére. Londonban azt hiszik, hogy Sztalin maga akarja vezetni az elkövetkezendő döntő jellegű tárgyalásokat, de hogy mivel tárgyal, azt csak a jövő mutatja meg. Litvinov bukásával a moszoni helyzetet nem lehet összehasonlítani, mert Molotov nem vált ki a kormányból, sőt régi helyén maradt. Londoni felhős körökben nem akarnak hamis reményeket kelteni és éppen ezért nem is foglalnak állást a moszkvai politikai eseményekkel kapcsolatban. Londonban azonban nem látnak okot a kétségre az iránt, hogy „az orosz kormányban történt változások az egész világra nézve rendkívül messzemenő jelentőségű eseményeket jósolnak.”

Dinamit Rooseveltt birtokán

Newyorkból jelentik: A Reuter irada jelentése szerint a rendőrség vizsgálatot indított, mert arról értesült, hogy dinamitot helyeztek el az elnök Hyde parki birtokán. Az értesülés szerint két ember helyezte el a dinamitot és akkor akarta azt felrobbantani ha az Egyesült Államok belép a háborúba.

Berlinből jelentik: (NTL.) A német légierej igen erős rajai a péntekre virradó éjjel egymást követő hullámban nagy hatással támadták Közép-Anglia több hadicélpontját. Nagy tüzek és rombolások jelezték útjukat.

Berlinből jelentik: (NTL.) Az angolok a péntekre virradó éjjel erősebb rajokkal behatoltak Észak- és Nyugat-Németország felé, ahol robbanó és gyújtóbombákat dobtak le. Hamburgot és Brémát is támadták. Eddigi jelentések szerint a légvédelem szétszórta a támadó gépeket, amivel csökkentette a támadás hatá-

sát. Említésre méltó kár nem történt. Az éjszaka öt támadó gépet lelőttünk.

Oslóból jelentik: (NTL.) A Borgestad nevű 4924 tonnás angol felügyelet alatt álló norvég motoros hajó elveszettnek tekinthető. Azt hiszik, hogy harminc főnyi legénység életét vesztette.

Lisszabonból jelentik: (NTL.) Az O. Secula jelenti, hogy a Zöldfoki szigeten lévő St. Vincentből felfogták egy ismeretlen angol hajó segélykiáltásait. A hajót az Atlanti-óceánon megtorpedózta egy tengeralattjáró.

Hazatérnek évszázados számkivetésükből a bukovinai magyarok

Nem sajnálják a román Bukovinát és nagy reménységgel néznek jövőjük elé.
Gondoskodik a város az átutazókról

Nagyvárad. Saját tud. Már égett a talaj a közönségesen csángóknak nevezett bukovinai székely telepések talpa alatt. Még kormányrendeletek is jelentek meg, amelyek távozásra kényszerítették őket s jegyző, csendőr, vasgárdista, szomszéd falumépe mindent elkövetett a bécsi döntés óta, hogy tarthatatlanná tegye helyzetüket. Egy darabig türetek és vártak, de mielőtt üzenet érkezett hozzájuk, hogy a magyar haza szívesen látja őket, nagy csoportokban utrakelték Magyarországra felé.

Már haladt is át Nagyváradon néhány csángó-szállítmány. Eleinte Losonc felé irányították őket, azzal a szándékkal, hogy a Felvidéken juttatnak nekik telepés-földeket. Más csoportokat különböző gyűjtőlaborokban helyeztek el ideiglenesen s most aztán nagy tömegeket irányítanak a Délvidék felé, nyilván a kiutasított szerb telepések helyére.

Csütörtök éjjel Szatmár felől jövet 430 hadikifalvai csángó utazott át Nagyváradon, Szeged felé. A város részéről Dalló Gyula tanácsnok és Kovács Jolán szociális előadó fogadta őket. Jó meleg étel várta a hazavándorlókat s a gyermekeket külön gondozás alá vették, hogy új erőt nyerjenek a nehéz út további fázaldalmához.

Aprónép — az van elég

Kevésell éjjel után rohogott be velük a vonat s az állomási épület mellett a katonai szállítmányok részére berendezett élelmészeti állomás elé tolták vagonjaikat, ahol a családfelek nagy lábosokkal, fazekakkal, például fegyelmézettségben járultak a kórdér elé.

— Hány személy részére? — kérdezte mindegyikétől a roppant merőkanállal munkálkodó szakács.

Négy-hat-nyolc tagu minden család. Olyan is van, amelyben nyolc gyermek nyüzsgés s mellettük egy-két öreg is, akik szintén rászánták magukat a vándorlásra. Egészséges, szapora, szerény, jószándéku, valóságos nép ez: értékes népi erőt nyert velük Magyarország.

Végigjártuk a harmadosztályú vasúti kocsikat, amelyekben a derék csángók utaznak. A padokon, főnt a csomagtartó polcon s lent a földön is egymás hegyén-hátán feküdtek a gyermekek.

— Van aprónép elég, — mondtuk.

— Van, hála Istennek, — felelték büszkén. — Ha egyéb nincs is, gyerek az van. Hozunk elég katonát a hazának.

Az egyik harisnyás székely meleg elégedettséggel a hangjában mutatott rá a családjára:

— Itt négy fiú fekszik egysorban. Az én fiaim.

Ertesítjük a t. vevő közönséget, hogy Schroll Chiffonok, paplanlepedővásznak érkeztek
Leitner Márton és fiai céghez.

A nagyobbacska a padokon gubbasztottak és mosolyogva törülgették ki az álmot a szemükből a meleg étel érkezésének hírére. Sűrű lencse párolgott a lábosokban nagy kolbászdarabokkal. A csángó családok

jó étvággyal ülték körül a vacsorát s közben az asszonyok hálálkodón mondogatták:

— A jó Isten áldja meg magukat, hogy olyan szívesen fogadjak és ilyen szépen ellátnak minket.

„Amikor megkaptuk az üzenetet, utrakeltünk“

Kérdeztük őket, hogy milyen volt a soruk Bukovinában. Egy értelmes, ötven év körüli gazda így magyarázta:

— Amíg Auszriához tartoztunk, jól ment dolgunk. Teljes jogegyenlőség volt, magyarul tanítottak az iskolánkban és senki se bántott minket azért, mert magyarok vagyunk. Ahogy azonban román uralom alá kerültünk, megváltozott a helyzet. Attól kezdve csak románul tanulhattak a gyermekeink az iskolában igaz, nem sokra mentek velük, mert senki se tanult meg rendesen románul. S otthon a családban elvették a magyar Abécét, amit a Minerva küldött nekünk ingyen s megtanítottuk őket magyarul is írni-olvasni, úgy, ahogy tudtuk... De amióta a vasgárdisták kerültek uralomra, minden jogunkat elvették. Nem kaptunk munkát sehol, a gyárakból kitétek

minket és románokat vettek fel helyettünk. „bangheneztek“ és bántalmaztak bennünket s aki csak tehette, tengelyt akasztott velünk.

— A végén már magyarul se volt szabad beszélnünk; ha a falu utcáján négyöt ember magyar szóval állt össze, már jött a csendőr, vagy a vasgárdista és durván szeljelkeltük, hogy mi is fizetünk adót, mi is katonáskodtunk, nekünk is kellenek jogok, azt felelték: „Menjétek Budapestre a jogokért...“ Láttuk, hogy nincs maradásunk tovább s már régen tervezük sohan, hogy utrakeltünk. És amikor megkaptuk az üzenetet, hogy Magyarország befogad minket, induljon el ki ahogy tud, eladtunk állatainkat s otthagytuk kis földjeinket, házainkat, gazdasági felszerelésünket, utrakeltünk.

„Csak a kis templomunkért táj a szívünk“

— Senki se marad a faluban? — kérdeztem tovább.

— Egyelőre visszatartották azokat, akiknek több földjük van, hogy bevessék. De az egy-két holdasok, a négyöt holdasok eljöttek valamennyien. Csupán az egész öregek maradtak vissza: ők már nem tudnak elszakadni a földtől, ahol őseik nyugosznak. Ők is abba a földbe kíváncsognak, történnék bármilyen velük.

Más családokkal állunk szóba, ahogy jártuk a zsupolt vagonokat.

— S jó szívvel jöttek el? — kérdeztük.

— Hógné! — felelték egyhangúan.

— Hiszen haza jövünk Magyarországra volt a mi hazánk azelőtt is! S ott földönfutóknak, hontalanoknak, bujdosóknak neveztek bennünket.

— És nem loagnak visszavágnini? — Soha! — válaszolták. — Ugy el-

feleljük, mintha sohase lettünk volna ott.

— Mégis, — firtattuk, — ha a házuk tájára, a talu határára gondolnak, nem fog egy kicsit fájni a szívük?

— Egy cseppet sem.

— Vagy ha az utcájuk, az iskola, a temető jut eszükbe, nem fogják sajnálni, hogy mindezt ott kellett hagyniuk?

— Nevettek.

— Ó, az most már semmi nekünk.

— S a templomuk?... Ha a templomra emlékeznek?

Erre mindnyájuk arca elborult. A férfiak komoran összenéztek s az asszonyok könnyel szemükben lehajtották a fejüket.

— A templomért, — felelték elfátyolozott hangon, — a templomért kár... Azt nagyon sajnáljuk.

„Nem beszéltünk mi soha másképp, mint magyarul“

Szép, izes magyar beszédük van s mikor a latogatók közül valaki megjegyezte, hogy észre se vevődik a szavukon, hogy idegenben élnek, különösen az asszonyok sértődötten vágottak vissza:

— Nem beszéltünk mi soha másképp, mint magyarul. Nem is tanultunk meg egy szót se románul. Csak a férfiak tudnak annyit, amennyi a katonaságnál, vagy ott, ahová munkába jártak, rájuk ragadt.

— S a lányok, — kérdeztük, — ők nem mentek szolgálni, hogy megtanulhassák volna ők is?

— Fejüket rázták.

— Az nem divat nálunk, — felelték egyszerre az asszonyok s a férfiak

— A mi lányaink otthon maradnak fanni, szöni, segíteni. Amíg a mi két kezünk bírja, addig eltartjuk magunk a gyermekeinket.

Nagyszerű, dolgos, kisigényű nép ez. A tanár, aki Szatmárról kísérte a csángó-szállítmányt, ezer kedves és megható dolgot beszélt jószívűségükről, vallásosságukról, nemes egyszerűségükről. Megnyugtató tudat, hogy kimenekültek a román tengerből, amely elnyelésre jenyegelte őket s hogy most már elválaszthatatlanul bekapcsolódva a magyar közösségbe, részeseivé válhatnak a jövőépítés nagy munkájának Magyarországon.

Rövidesen rendezik a MÁV nyugdíjasok ügyét

Budapestről jelenti saját tudósítónk: Körülbelül két hét múlva miniszteri. nőki rendelet jelenik meg, amely rendezi a visszatért erdélyi és keleti részek vasuti nyugdíjasainak ügyét. Köz. tudomásu, hogy a többi nyugdíjasok ügyét korábbi rendelet már rendezte. A MÁV Igazgatósága beható tárgyalásokat folytatott a miniszterelnökség illetékes osztályaival és a tárgyalások után megállapították az általános rendelkezés alapelveit.

A régi MÁV nyugdíjasok ügyét a többi nyugdíjasokéhoz hasonlóan fogják elintézni. Az igazoló eljárás is ugyanaz lesz. A beszámítás kérdésében azonban maga a miniszterelnökség fog dönteni. Már most megirhatjuk hogy a román megszállás alatt kiülőzöttek nek Magyarországon töltötte éveit is beszámíttják. A rendeletet értehetőleg nagy érdeklődés előzi meg az érdekeltek körében.

Nagy érdeklődés előzi meg a vasárnapi Szent László ünnepségeket

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk hátsóoldala már több ízben foglalkozott a vasárnapi Szent László ünnepségekkel. Megirtuk, hogy az ünnepségeket háromnapos előkészület előzi meg. Az előkészületi napokon szentbeszédet mond Domonkos Pál békésesabai plébános. Vasárnap ünnepi szertartás és nagy körmenet lesz, amelyen részt vesznek a katonai és polgári előkelőségek is. A honvédszenekar vasárnap délután térzenét fog adni a Székesegyház előtti terepen.

Vasárnap délelőtt ünnepi matiné lesz a Szigligeti Színházban, amelyen Sik Sándor egyetemi tanár papkötő mondja az ünnepi beszédet.

A római birodalom alapításának öt éves fordulója

Rómából jelenti a Magyar Távirati Iroda: Pénteken ünnepli az olasz birodalom alapításának ötödik évfordulóját. Ezzel az eseménnyel kapcsolatosan a római Tribuna című lap vezércikként közöl, amelyben többek között a következőket írja:

Olaszország fiainak tápláléka és gazdasági civilizációja megvédése érdekében le kell rázni a bilincseket. A most folyó háboru biztosítani fogja Olaszországnak az öt megillető helyet. A tengelyhatalmak eddigi győzelme jelentős lépés Anglia végleges leverése felé.

Beáta nővér életrajzat.

Mozifilmnél érdekesebb eseményhalmazt tár olvasója elé ez a bámulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenkiben csodákozást, apostoli lelkiületével pedig az olvasóban lelki nekilendítést vált ki.

Ara 3.40 Pengő

Merénylet-kísérlet Irak volt angolbarát uralkodója ellen

(Tudósításunk folytatása az 1. oldalról)

Rómából jelentik (Bud Tud): Beruti jelentés szerint Saraf, iraki kormányzó és Ibn Saud király barátja hangu táviratot váltott amelyben a kölesönös jóakaratról bizossítják egymást. Aleppo város elnöke táviratot küldött az iraki kormánynak s abban hangoztatja, hogy Irakért minden áldozatra hajlandó.

Az indiai függetlenségi Liga közleményt bocsátott ki, amelyben az iraki néppel való együttérzését mutatja kifejezésre. A közlemény szerint Irak a gyűlölt Anglia ellen harcol a szabadságért.

A Corriere della Sera ankarai jelentése szerint Irak istanbuli főkonzulja is felhívást intézett a szent háború megindítására. A felhívás valamennyi arabnak és mohamedánnak szól s felhívja őket, hogy csatlakozzanak ahhoz a barchoz, amelyet Irak folytat az elnyomó angolok ellen. Palesztinában is észlelhető az arabok megmozdulása. Több helyen arab csapatok támadtak meg angolokat és angol foglyokat is ejtettek Palesztina északkeleti irányú összeköttetését az arab felkelők annyira veszélyeztetik, hogy az angolok csak nagy nehézséggel tudják a szállításokat végrehajtani. Ammanban, Transzjordánia fővárosában is összefutásra került sor a hetivásáron angol rendőrök, katonák és a tüntetők közt. 30 tüntető és 24 katona megsebesült. Ez alkalommal Abdul Ulah, angolbarát volt iraki uralkodó ellen sikertelen merényletet követtek el.

Mussolini az albán-görög harc-téren.

Tiranából jelentik: (Stefani.) A Duce csütörtökön az albán-görög harc-téren járt, ahol lelkesen ünnepteltek. Az olasz miniszterelnök a katonai kórházat is megtekintette.

Rómából jelentik: (MTI.) Olaszország ma ünnepi az olasz birodalom és hadsereg napját. Ebből az alkalomból országsszerte katonai és hazafias ünnepségeket rendeznek. Nagy katonai felvonulás lesz az Olaszországhoz csatlakozott Ljubljana városban is.

Berlinből jelentik: (NTI.) A fasiszta birodalom ötödik évfordulója alkalmából a német főváros lapjai hangsúlyozzák, hogy az a hőies küzdelem, amelyet az olasz katonák a birodalom távolkeleti részén vívnak, biztosítja ennek a jelenleg elvesztett területnek az angol világbirodalom felett kivándó végző győzelem utáni birtoklását.

Észak-Dalmácia az olasz birodalomhoz való csatolását kéri.

Rómából jelentik: (NTI.) Novokovi, volt jugoszláv miniszter egy olasz lap spalatói jelentése szerint arra kérte a spalatói polgári biztost Észak-Dalmácia 100.000 görögkeleti lakosa nevében, hogy kebelezzék be Észak-Dalmáciát az olasz királyságba.

Légiriadók Alexandriában.

Alexandriából jelentik: (Reuter.) Tegnap Alexandriában kétszer is volt légiriadó. A légvédelem mindkét ízben szembeszállt a város fölé elrepülő ellenséges gépekkel. Sem anyagi, sem személyi kárt nem jelentettek.

Püspököket nevez ki a Szentatya a hétfői konzisztóriumon

(Nagyvárad.) Már megirtuk, hogy május 12-én titkos konzisztórium lesz a Vatikánban. A Szentatya ezen a konzisztóriumon nevez ki érsekeket és püspököket több egyházmegye számára. Ertesüléseink szerint ezen a konzisztóriumon kerül sor a visszacsatolt keleti és erdélyi országrész egyházmegyei főpásztorainak kinevezésére is.

Rendelet a cséplési szükséglet beszerzéséről

Budapestről jelentik: (MTI.) Az árelenőrzés országos kormánybiztosának a Budapesti Közlöny május 4-iki számában megjelent rendeletével kapcsolatban, amely a cséplés idején esedékes szénárakat szabályozza, az anyag-gazdálkodás szengazdálkodási bizottsága felhívja a gazdák figyelmét arra, hogy mindenki attól a bányától, illet-

ve bányaképviselettől szerezzék be cséplési, illetve gőzeke szántásra szükséges szénkészletét, amelyiktől a múlt évben is beszerezte. Azok a fogyasztók pedig, akiknek szén szükségletük a múlt évben nem volt és most szén-tüzelésre térnek át szén szükségletüket a gazdaságukhoz legközelebb eső bányából elégítsék ki.

Tisztázták a megszállott Franciaország zsidó kérdését

Május 20-tól egyes iparágakban nem dolgozhatnak zsidók

Párizsból jelentik: (NTI.) A franciaországi katonai parancsnok rendelete tisztázta a megszállott Franciaország zsidókérdését. Pontosán meghatározták a zsidók fogalmát és azokat az iparágakat amelyekben zsidók nem dolgozhatnak.

Május 20-tól kezdve a következő iparágakban nem dolgozhatnak a zsidók: nagy és kiskereskedelemben, vendéglátó és szálloda iparban, biztosításban, hajózáásban, mindennemű közlekedésben és fuvarozásban, bank és váltóüzletben, háztelek és jelzálog közvetítésben, iparszerű állasközvetítésben, ügynökkösködésben és utazgatásban. Május 20-tól kezdve egyetlen iparban sem szabad foglalkoztatni olyan zsidó vezetőt vagy alkalmazottat, aki nem érintkezik a vevővel. Rendelet ellen vétőket foghazbűntől és pénzbírsággal sújtják.

HORVÁTORSZÁGBAN NEM SZOLGALHATNAK ZSIDÓKNÁL KERESZTÉNY HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK

Ujvidékről jelentik: (MTI.) Zágrábi jelentés szerint a horvátországi zsidó háztartásokból júniusig el kell bocsátani végkielégítéssel a 45 évesnél fiatalabb keresztény női alkalmazottakat. Amennyiben végkielégítést nem lehet behajtani a munkaadóktól, a zsidó hitközségek kötelesek kifizetni.

Hozzávalók:

1/2 liter tej	—21
3 evőkanál cukor	—14
1 cs. Dr. Oetker vanillakrémpor	—12
4 evőkanál víz az elkeveréshez	—
2 tojás	—26
25 deka túró	—35
1/2 citrom héja	—04
1/2 kg. cukrozott nyors gyümölcs	—50

P 1.62

Üdítő és tápláló a tutóskrémgyümölcscsel.

A tejet a cukorral felfőzzük, levestszük a tűzről, a tojás és vízzel simára elkevert krémporot habverővel elverjük benne, újra tűzre tesszük és addig keverjük, míg felfő. A fehérjék kemény habját a még meleg krémhez vegyítjük.

A túrot szitán áttörjük, citromhéját adjuk hozzá, a meleg krémet kanálankint elkeverjük benne. A gyümölcsöket üvegtálba rakjuk, a krémet ráöntjük és hidegre tesszük.

Idősebb receptkönyvet kívánságra ingyen küldi Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Dr. Oetker vanilliaízű krémpor

Megkezdtek a csikmegyei közutak javítását

Csikszeredáról jelentik: (MTI.) A megyei államépítészeti hivatal az egész megye területén megkezdte a román uralom alatt elhanyagolt utak javítását. Az állam, valamint egyes testületek és magánosok adományából már összegyűlt az az összeg, amely a múlt évi földrengéskor megrongált csiksomlyói kegytemplom kijavítására szükséges. A munka rövidesen megkezdődik.

Be kell jelenteni a beteg állatokat

(Hirdetmény.) Felhívom az állatbirtokosok figyelmét, hogy sertéseik sertéspestisben történt megbetegedését, vagy e betegségre gyanús állapotát a 100.000/1932. F. M. Vr. 193. §-ában foglaltak értelmében azonnali jelentésük a városi állatorvosi hivatalnak (Városháza II. emelt 34.) és a hatóságoknak a betegség elfojtására irányuló rendelkezéseit a legpontosabban s a leglelküimeretesebben tartásuk be. Azok ellen, akik a betegség bejelentése körül mulasztást követnek el, vagy a betegség elfojtására irányuló rendszabályokat nem tartják be, tekintettel arra, hogy az ország összes állatveszteségének mintegy 75 százalékát éppen a sertés-pestis okozza, soronkívül és példás szigorral fogok eljárni. Nagyvárad, 1941. évi május 9. Dr. Varga László s. k., közig. tanácsnok, mint I. fokú állategészségügyi hatóság.

Hetenként kétszer málélisztból kell sütni Romániában a kenyeret

Bukarestből jelenti a MTI.: Május 1-től a búza- és lisztkészlet megkímélése szempontjából hetenként két kukoricás napot kell tartani és pedig hétfőn és kedden. E napokon csak megfelelő anyagból készült kukoricakenyeret lehet kiszolgáltatni.

Hirdessen a Magyar Lapokban

MAJUS 11-ÉN

A Szigligeti színházban délelőt fél 12 órai kezdettel

SZENT LÁSZLÓ DISZÜNNEPÉLY

Sik Sándor egyetemi tanár, papköltő, J. Viraagh Ilus tánc és mozdulatművész, Martzy Johanna hegedűművész, a teológusok és a Nagyvárad Magyar Dalkör 80 tagu együttese, valamint az Orsolya zárda növendékeinek 80 tagu ének és 30 tagu mozdulatművészeti csoportjának közreműködésével!

Jegyek a városi színházpénztáránál elővételben kaphatók!

Olaszország és Dalmácia

Dalmácia, amint ezt a történelem bizonyítja, állandóan a szembelevő part sorsához volt kötve, Velencéhez vagy valamely más államhatalomhoz, aszerint, hogy ki uralkodott az Adria másik partján.

Kr. e. 79-től Kr. u. 476-ig római provincia volt. Julius Nepos rövid uralkodása négy évre elszakította Itáliától, de Odoaker visszakapcsolta hozzá s ezt az egységet 493 és 553 között a keleti gótok is tiszteletben tartották s a ravennai exarchákon keresztül további 15 éven át a kelet-római birodalom is fenntartotta. Dalmáciának Itáliától való egyetlen hosszú elszakadása 578-tól 1240-ig, ami a szigeteket illeti, csak 1052-ig tartott; ez az elszakadás egybeesett a népvándorlás korával, vagyis azzal az idővel, amikor még Velencének adriai hatalma nem bontakozott ki.

De attól kezdve 1789-ig nem szakadt meg ez az egység, sőt azután is, hogy Ausztria megdöntötte Velence hatalmát, Dalmácia osztozott a sorsában.

Husz történelmi századból Olaszország és Dalmácia 1451 esztendőig tartó életközösségben, állandó politikai, társadalmi és gazdasági összetartozásban.

Különállóságuk s a másik part balkanizálására való kísérletek merő kitalálások és szofizmak, melyek csak 1876 körül születtek meg.

A római Egyház is világosan kimutatta, hogy nem tekinti Dalmáciát az osztrák birodalom tartományának, mert Sebenico, Spalato, Lásina, Ragusa és Cattaro püspökségeinek hatóságává a zárai metropolitát tette meg, ami által közvetlenül Roma s nem pedig a bécsi püspökség ellenőrzése alá kerültek.

A kiváló német tudós, Fischer, a déleuropai félszigetekről szóló nagy művében (Länderkunde der drei südeuropäischen Halbinseln, Leipzig, 1893) így ír: „Dalmácia szinte nélkülözni a szárazföld minden jellegzetességét. Az egész egy szigetlenger, szigetzerű terület ott is, ahol a partvidék nem látszik elszakítva a szárazföldtől. A belső vidéke felől nehezen közelíthető meg, teljes mértékben a tengerhez van kapcsolva s nem ok nélkül tartozik Roma és Velence uralma alá.”

Dalmáciának mindig nagy római és katolikus hagyományai voltak és ezeknek az emlékei élnek még az egész partvidék számtalan kikötőjében, Lesina-tól Teodo-ig, Zara-tól Trau-ig. Salona dicsőséges római diadalívei, a tenin-i várkastély, a raguzai kolostor és rektori palota, a sebenicói dom, lépcsők és diszkurák, paloták és tornyok, kapuzatok és síremlékek, mindmégannyi gyermeke a császári Roma és Velence építőművészetének.

Vitéz Somogyvári Gyula

művei:

Virágzik a mandula köve	6— P
Ne sárgulj, fűzfa!	8:50 P
Es Mihály harcolt	8— P
Mégis élünk . . .	7— P
„ „ „	fűzve 5— P

Kaphatók könyvosztályunkban.

KUFÁROK A KÖZ SZENTÉLYÉBEN

A miniszterelnök nem is olyan régen beszélt — ha jól emlékszem, a MÉP egyik klubvacsoráján — azokról a kérdésekről, amelyek belpolitikai viszonylatban a legsürgősebbek. Talán azért kerültek el a figyelmünket ezek a kérdések mert egy kissé szokatlan a megfogalmazásuk. Pedig nagyon is sürgősek, fontosak, mindnyájunk érdekében. Ilyen az összeférhetlenség kérdése is. Foglalkoztunk ezzel a kérdéssel, mert azok, akiknek érdeke a kérdés ellaposítása, elodázása, szabad anyagi érvényesülésük vadászerületeinek megnyirbálását látják csak a megoldásában. Természetesen nem nyíltan szállnak szembe, hanem a mellébeszélés különböző fogásaival. Így azt is mondják, hogy az alkotmányt, az ősi jogokat védik, pedig csak saját önző érdekeiket tartják menteni.

Köztudomásu, hogy az összeférhetlenség kérdésének megoldásával azt akarják megakadályozni, hogy közhivatal viselők egyéni érdekből gazdasági szerepet vállaljanak és közhivatali tevékenységüket, befolyásukat, ügynökkösködésre takarásra, falazásra, a törvények szigorú alóli kibujtatásokra használják fel. Ilyen nyers fogalmazásban a kérdés felvetése talán feleslegesnek tűnik fel. De ha egy kicsit beletekintünk a gazdasági élet — vállalatok, részvénytársaságok, bankok, társulások — rejtekeibe azt fogjuk látni, hogy törvényekkel meg nem fogható kapcsolatokban, viszonyokban rejlenek a legveszedelmesebb visszaélések. Egy egész gazdasági rendszer csúfja tanított meg arra, hogy a legkárosabb társadalomellenes bűnök hálózatával szemben az elavult törvények tehetetlenek. Az erdőben engedély nélkül felszedett hirtvány galypa, a szüzdohányra, a verekedésre van kádencia és van itélet. A szociális bűnök, a börtönök, a részvények, az osztalékok jutalékok, juttatások, tantiémek, tiszteletdíjak dzsungelében egyelőre szabad a vásár. Megértjük, hogy a törvényhozás nem mindig tudja felvenni az élet tempóját. Ha tehát egyelőre magánviszonylatban még viselnünk is kell a szociális bűnök népsorvasztó terhét, azzal a gondolattal tesszük, hogy a fejlődés iránya ebben a tekintetben is biztató. Történeket már kezdeményezések, eszmei téren pedig a régi világ minden vonalon elintézetnek látszó defenzívában van.

Nem türhető azonban — a miniszterelnök határozott szavakkal mutatott rá a helyzet tarthatatlansára — hogy köztisztviselők és képviselők akár jóhiszeműen (talán ilyen is van!) akár tudatosan arra használják fel a hivatalukkal kijáró nagyobb súlyt, befolyást és tekintélyt — mondjuk ki becsületesen és őszintén — hogy meggazdagodjanak, rendbehozzák szénájukat. Ki fog akkor tiszta, határozott, hasznos törvényeket hozni a közönség számára éppen a szociális bűnök kiküszöbölésére? Ki fogja végrehajtani a meglovát? Ki fog vigyázni arra, hogy mindenki érdeke szóhoz juthasson illetékes fórumok előtt?

Akiket a köz hivatallal biz, tisztel meg, azoknak remegve és rettegve, a legérzékenyebb lelkiismerettel kell munkálkodniuk a köz javán. Azért volt régen a köztisztviség nobile officium, mert pénzzel szinte nem is lehet felmérni a köz érdekében végzett

munkát és felrólt életet. Ma nem beszélhetünk nobile officiumról de annyit elvárhatunk, hogy a köztisztviség mindig megmaradjon közérdek határain belül.

A miniszterelnök azért hangoztatta az összeférhetlenség kérdését, mert a visszaélések könnyen rendszerré válnak különösen ma, amikor a gazdasági élet erkölcsi válságon megy keresztül. Csak így érthetjük meg, hogy a szociális bűnök szövevénye torz típusokat termelt ki már is bizonyos vonalakon. Ezek a torz típusok pedig veszedelmesen aláássák magát az intézményt, az eszményt.

Klasszikus az a kép, amelyet Milotay István egyik régebbi vezércikkében festett a „képviselekről”. Jobban rávilágít az összeférhetlenség kérdésre mint akármilyen bölcs elméleti fejtegetés. Ime a kép vonásai:

...A tanítókkal életre-halálra pertu. A vasuti főnökkel lehetőleg, az előjárókkal okvetlenül. A papság bizalmatlanul néz rá, de a szegényebbjét megnyergelte a kongruál és a katolikus autonómiával. Tudják, hogy egy szavát sem lehet hinni, de nagy szája van és nem baj, ha van, aki elordítja néha a szegény lelkészkező értelmiség panaszát. ...Nincs semmi állása, csak a képviselet. De ami azelőtt méltóság volt, az úgy látszik, most hivatal lett. Még pedig jól kereső hivatal. Olyan ügynökkéle ugyan, de nagy szava van a miniszteriumokban. A képviseletéből él, de hiszen meg is lehet abból élni tisztességesen. Amikor a földbirtokrendezésnél az uradalom rétejt kihasították, ott is keresett szépen mind a két oldalról. Az uraság megköszönte neki a közbenjárást, hogy ne vigyenek el annyit, az érdekelt nép pedig megköszönte, ahogy különben előre ki is volt kötve, azt hogy mégis sikerült a rét felét megkapniok. Az ingyen házhelyekért is szép percentet alkudott ki. A zsidó boltos fiát becsközölte az egyetemre. Kapott érte szépen specerájt, lisztet, cukrot, mi egyebet. A hentes féldisznót küldött neki, mert kijárta, hogy öccsét, aki vasautas ne, tegyék B-listára. A nagygazdáknak kölcsönt esközölt a hitelszövetkezetnél. Abból is szép részt kapott. Az iparosoktól és szőlősgazdáktól nemkülönben. Mindenkinek ki tudja csinálni az adoelengedést, de hát azt sem lehet ingyen. A jegyzők sógornójának trafikot szerzett. Most meg abban jár, hogy villanyosítsák a világitást az egész járásban. Már le is jöttek a társaság emberei, ő kalauzolta őket. A telep céljaira kinézték a község vé-

gén a Pap-Szabó telkét, aki eddig nagy ellensége volt, de most ugy-látszik, összebékülnek. Egyszóval jól megy neki. De nem is lehet ingyen kívánni senkitől, hogy ingyen strapálja magát a más hasznáért..

...Hogy milyen elve van? Hát a jó Isten tudja. Nagy keresztény, mert igazán szítja a zsidó kocsmárost, meg a nagybérlet, de viszont a zsidók sem haragszanak rá, azt mondják, nekik semmi közük az elvekhez. A nagyságos ur pedig gyakorlati ember, lehet vele beszélni ez az a fő dolog. Azonfelül a nagyságos ur liberális is. Senki sem tudja ugy áztatni a grófokat és a nagyapokat, mint ő. Szociálista is, mert elvtársnak szólítja a proletárokat és kapitalista is, mert a helyi szeszgyárnak ő szállítja a krumplit. Ő nem termel ugyan, de szövetkezetet alakított rá..

...A nagyságos ur egyáltalán nem ismeri a tréfát.. Az ő mestersége zsebre és vérré megy. Itt nem lehet tréfálni. Sőtéten, ridegen, ketyegtel-nül kell venni a dolgokat, s ő úgy is veszi. Tanultsága titok iskolai képzettségi ugyanaz. Liberálizmus, fajvédelem, reakció diktatura szociálizmus, demokrácia, legitimizmus, parlamentarizmus, a politikai jelszavaknak, az újságokból, a nemzetgyűlésből és a népgyűléseken felszedett frazeológianak zürzavaros tömkelege, mint egy furcsa felhőgomolyag kavargó a fejében és a lelkében, de csak úgy a felszínen, mint ahogy a koraösi kódok végiglebegnek, füstölgően a mezőkön.. Az ő számára mindez csak lebegő füst és kód. Másról sem hiszi el, hogy komolyan venné mindezt.. Az ő számára csak egy realitás van: hogy lehetne ahhoz, amije már megvan, még többet szerezni. Mindent ehhez az egy fixponthoz mér. Embert, helyzetet, érzést, alkalmat, jelszót, programot és eseményt egyaránt..

Ez Milotay „képviseleje” por-cióban. Mi még hozzáadhatunk néhány jellegzetes szót. Így a szokásos igazgatóság tagok, ellenőrségek, stb., stb. Ezek is nem megvetendő jövedelmet hoznak. Közben semmi fáradsággal sem járnak. Csak egy kis árnyékot kell vetni érte, amikor nagyon égető kezd lenni a kényelmetlen törvények, rendeletek napja. No meg az ajtók is könnyebben nyílnak meg a nagyságos ur előtt, aki akatatóskájában beviszi egyuttal a vállalat ügyét is. Ez az összeférhetlenség kérdése a maga nyers meztelenségében. Azt hiszem, így mindenki megérti.

(P. I.)

50%-os utazás
50% BUDAPESTRE
a Nemzetközi Vásárra!
 Odautazás: április 26-tól május 12-ig.
 Visszautazás: május 2—18-ig.
 Felvilágosítás és jegykiadás: MÁV. HIV.
„IBUSZ” menetjegyirodában Nagyvárad,
 Rákóczi-ut 10/a. Telefon: 11-17

Szovjet-Oroszország rövidesen beavatkozik a háborúba?

Washingtoni vélemény a szovjet kormányban történt változásokról. — Damaszkuszban folytatódnak az angolellenes tüntetések

Ankarába utazott az iraki hadügyminiszter

Rómából jelentik (MTI): A Tribuna washingtoni jelentése szerint abban a tényben, hogy Stelin személyesen átvette a szovjetkormány vezetését, ott annak a jelét látják, hogy a Szovjetunió már a legközelebbi jövőben tevékenyen beavatkozhatik a háborúba. Egyes hírek szerint a Szovjet arra készül, hogy Perzsián és Afganisztánon keresztül megtámadja Indiát és biztosítja magának a kijáratot a nyílt tengerek felé. Ezáltal felhagyhat a Dardanellák felé irányuló törekvéseivel.

Beirutból jelentik (NTI): Damaszkuszban folytatódnak az angolellenes tüntetések. A diákság sztrájkba kezdett. A diákság tiltakozott a ka. rói rádió bizonyos jelentése ellen. Az arab felszabadulásért az araboknak közös arcvonalba kell tömörülniök.

Vichyből jelentik (Havas): Illetékes körök megcáfolták, hogy Szíriában arab kormány alakult francia hatóság védelme alatt és ez a kormány már tárgyal az arab államokkal.

A SZOVJET NEM VONT ÖSSZE CSAPATOKAT NYUGATI HATÁRAIN

Moszkvából jelentik (NTI): A moszkvai rádió csütörtök esti hírszolgálatában felolvasta a Szovjet Távirati Iroda következő cáfolatát:

A japán lapok közlik a Domei Irodának azt a külföldi jelentését, amely azt állítja, hogy az United Press vichy-i tudósítójának távirata szerint, a Szovjetunió nagy katonai erőket vont össze nyugati határain. A Szovjet Távirati Irodát felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a híradás az United Press egyik ismeretlen levelezőjétől ered és szerkesztője beleges képzetének bűntudata miatt.

ELHAGYJA BAGDADOT AZ ANGOL KÖVET

Istanbulból jelentik (NTI): Az iraki hadügyminiszter csütörtökön Ankarába érkezett és megbeszélést folytatott a török külügyminiszterrel. A miniszter néhány napig marad Ankarában.

Bernből jelentik (NTI): Beirut-i jelentés szerint az iraki táviratszolgálat szerda óta szünetel.

Beirutból jelentik (NTI): Mint a Messagero jelenti, a bagdadi angol követ közölte, hogy rövidesen elutazik. A követség tagjai is felkészültek Irak elhagyására.

AZ IRAKI HADSEREG PARANCSNOKSÁG JELENTÉSE

Vichy. (NTI.) Mint Beirutból jelentik, az iraki hivatalos közlemény a következőképpen hangzik: Az ellenség meglepetésszerű támadást intézett

a semmeldebbanei repülőteret ostromló csapataink ellen. Csapatainknak új állásokat kellett elfoglalni, minthogy a további ellenállás céltalannak látszott. Csapataink azonnal ellentámadásba mentek át és erős tüzéségi tűzzel súlyos veszteséget okoztunk az ellenségnek. A mi veszteségeink jelentéktelenek. Iraki bombázók a május 6-ra virradó éjjel átrepültek Semmel-Debbane felett és gyújtó és robbanó bombákat dobtak le. A bombák a raktárakban és épületekben jelentékeny kárt okoztak. Má-

jus 6-án délben ellenséges Wellington bombázók átrepültek Bagdad felett. A másfél óra hosszát tartó támadás alatt a pályaudvar könnyebben megrongálódott. Szerdán délben három angol bombázó átrepült a bagdadi pályaudvar felett és némi kárt okozott. A Nadissa repülőterén leszállt ellenséges csapatzállító repülőgép 17 utasát foglyul ejtettük. Egy géppuskát is zsákmányoltunk. Almajdichnál leszállásra kényszerítettünk egy ellenséges gépet, amelynek négy főnyi legénységét foglyul ejtettük.

Német repülők bombázták a Szuezi-csatornát

Amszterdamból jelentik (NTI): Mint a londoni rádió jelentette, az egyiptomi belügyminiszterium közölte, hogy csütörtökre virradó éjjel ellenséges repülőgépek bombázták a Szuezi-csatornát. Eltalálták a távirda épületét, továbbá utakat és vasutakat. A támadás kettő órhosszat tartott. Alexandriában két ízben volt légiriadó.

Vichyből jelentik (NTI): A Fournier hírügynökség jelenti, hogy bizonyos amerikai körökben ismét felvetődött Dakar megszállásának ötlete. Ha hitelt lehet adni néhány amerikai közirónak — folytatja a hírszolgálati iroda — ennek azt a célt kell szolgálni, hogy megakadályozza, hogy Szenegált Amerika elleni támadása kiindulási támaszpontjává lehessen használni. Annál jobb ban csodálkozunk ezen a sajtóhadjáraton, mivel Petain és Weygand többszöri kijelentései nem hagyhatnak kétséget etekintetben. Vichyben emlékeztetnek arra, hogy Dakarban a fejevetségű bizottságnak még csak képviselője sincs.

ANGOL HAJÓK PUSZTULÁSARÓL SZÁMOL BE A NÉMET JELENTÉS

Berlinből jelentik (NTI): A véderőparancsnokság közli: Az Atlanti-óceán északi részén működő tengeralattjárók 29.950 tonna el-

lenséges kereskedelmi hajóteret süllesztett el. A légi erő igen hatásosan folytatta a brit kikötők elleni légitámadásait. Liverpool és Hull ellen végrehajtott támadás során nagy kiterjedésű tüzeket okoztak. Légítámadás irányult még több város ellen. Harci gépek New Quaitól északnyugatra ellenséges hajókaravánból elsüllyesztettek egy 12.000 tonnás hajót Május 7-én a német vadászok lelőttek 9 angol gépet. anélkül, hogy veszteségük lett volna. A hadsereg messzehordó ágyú sikeresen ágyuztak katonai célpontokat.

A német afrikai hadtest tüzésége Sollum mellett erősebb brit egységeket szórt szét. Tobruk vidékén német előőrsök visszaverték az ellenséges támadásokat. A német légierő Tobruk mellett fontos ellátási berendezéseket pusztított el és a kikötőben súlyosan megrongált két szállító hajót.

Bombatalálatok elhalgattattak egy brit léghajó üteget. Majta szigetén az esti órákban ismét hatásosan támadtuk La Valetta kikötő-berendezéseit. A csütörtökre virradó éjjel néhány ellenséges gép bombát dobott le Északnyugat Németországban, Bréma lakónegyedére. Néhány ház megrongálódott. Néhány polgári személy meghalt, vagy megsebesült. Leöltünk három ellenséges harci gépet.

Súlyos természetű Roosevelt betegsége (?)

Rómából jelentik (MTI): A Tribuna washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államokban olyan hírek keringenek, hogy az orvosok csak a közvélemény megnyugtására adtak ki kedvező jelentést Roosevelt egészségügyi állapotáról. Ténylegesen azonban a betegség súlyos természetű.

Newyorkból jelentik (NTI): A Newyork Sun washingtoni tudósítója szerint kormánykörökben aggodalommal látják, hogy a közvélemény részvéltlenséget tanúsít a hajókisérlet kérdésében. A beavatkozás híveit nyugtalanítja, hogy az elnök olyan hallgatag és nem akarja átvenni a

vezetést. Távoltartotta magát az egész vitától. Ennek oka nyilván az, hogy a kormány tagjainak eddigi kísérlet-gömbjei mind hiábavalónak bizonyultak és nem volt figyelemreméltó hatásuk a közvéleményben. A hajókisérlet kérdésében nem sikerült heves vitát kiváltani és a közvélemény részéről érdeklődés hiány mutatkozik e kérdés iránt. A közönyösség — mondják Washingtonban — veszedelmesebb lehet, mint akár a legerősebb ellenség is. A kormány minden kísérlete ellenére, az Egyesült Államok közvéleménye nem lelkesedik a háborúért. Kormánykörökben ezért azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy miképp lehetne az érdeklődést fokozni. Új iroda létesítését tervezik, amelynek vezetőjévé egyesek Wilkiet javasolták.

NÉMET TILTAKOZÁS AZ AMERIKÁBAN HORGONYZÓ HAJÓK LEFOGLALÁSA ELLEN

Washingtonból jelentik (NTI): A washingtoni német nagykövet jegyzékben óvást emelt az Egyesült Államok kikötőjében horgonyzó német hajók esetleges kizajátítása ellen.

Londonból jelentik (Reuter.) Ugy tudják, hogy Lloyd George, aki a szerdai alsóházi vitában bírálta a kormányt, távol tartotta magát a bizalom megszavazásától. Hore Belisha volt hadügyminiszter bizalmat szavazott a kormányra.

Rómából jelentik (MTI): A Giornale d'Italia az angol alsóház bizalmi szavazásával foglalkozva hangsúlyozza, hogy előrelátható volt, hogy a kormánynak bizalmat szavaznak mert már nem tehettek egyebet. Churchillnek az amerikai segítségről mondott szavait az utolsó reménynek lehet tekinteni. Churchill beszéde felfedi azt az angol meggyőződést, hogy Anglia már elvesztette a háborút.

Átalakul a francia kormány?

Rómából jelentik (MTI) A Telegrafo vichy-i jelentése szerint politikai körökben igen elterjed az a felfogás, hogy kormányátalakulás van küszöbön. Ennek során Laval, aki továbbra is Párizsban marad, miniszteri hatáskört kapna.

Aláírták a Thaiföld és Indokina közötti békeszerződést

Vichyből jelentik (NTI) Mint hivatalosan közlik, japán idő szerint pénteken, május 9-én délelőtt tíz órakor aláírták a békeszerződést Thaiföld és Indokina között.

A ROMÁN KIRÁLY FOGADTA A BUKARESTI MAGYAR KÖVETSÉG KATONAI ATTASÉJÁT. Bukarestből jelenti a MTI: Szántay Jenő vezérkari alezredest, a bukaresti magyar követség katonai attaséját Mihály király csütörtökön délután kihallgatáson fogadta.

Mécs László

szavaló estje **május 17-én** szombaton este 9 órakor lesz a Szigligeti Színházban. Jegyek a színházi pénztárnál kaphatók, mérsékelt emelt helyárakkal.

Május 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor a tanuló ifjúságnak szavaló, 50 filléres helyárakkal. A jegyeket az iskolák árusítják.

Jöjünk el mindnyájan meghallgatni a nagy szociális magyar költőt!

Belvárosi mozgóban
Hunyady S. kacagató vígjátéka
Lovagias ügy

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
Szenzációs dupla műsor
Rákosi Viktor (Sipulusz) huszárvígjátéka:
1. E M M Y
Főszereplők: Agay, Erdélyi, Jávör, Páger,
Kabos, Makláry, Gózon.
2. Halálgát hőse
Ken Maynard az acélokliú c. wbov-al.

Apollo mozgóban Ma szombaton indul
Louis Bromfield világhírű regényének
filmváltozata
Árvíz Indiában
Főszerepben: Tyron Power, Myrna Loy
és George Brent
Előadások kezdete: 1/2 3, 3/4 5, 7, és 1/2 10.

INNEN-ONNAN

Németország

A német birodalomban foglalkoztatott francia munkások száma 45.000. Ezek a munkások múlt év október 15 és 1941 április 30-ika között családjuknak mintegy 35 millió frankot küldtek.

Japán

A japán közvéleményben nagy figyelmet keltett az a tény, hogy Stalin vette át a népbiztosok tanácsának elnökségét. A Yomiuri szerint ebben a Szovjetunió belső felépítésének új rendjét lehet látni. Sztalin, „az új szovjetország miniszterelnök” most már kilépett a politika nyílt színterére és kezében tartja mind a párt, mind pedig az állam vezetését. Togo volt moszkvai japán nagykövét nyilatkozatot adott a lapnak, amelyben nagyjelentőségűnek tartja azt a tényt, hogy Molotov külügyi népbiztos most már megszabadult az elnökséggel járó kötelezettségektől és minden erejét teljesen a diplomáciának szentelheti.

Nagy ünnepséggel avatták fel Tokióban az olasz kulturintézetet. A felavatáson megjelent két japán császári herceg: Nashimoto, a császár nagybátyja és Mikosa, a császár testvére és ott voltak a baráti államok, köztük Magyarország követei. Az avatóbeszédet a tokói olasz követ mondotta, reámutatva, hogy a kulturintézet célja még szorosabbá tenni az olasz és japán kapcsolatokat. — Japán részről Mitsuo báró és Harata méltatta az ünnep jelentőségét.

Szlovákia

A szlovák belügyminisztérium közli, hogy a zsidótörvénynek azt a rendelkezését, amely szerint zsidónak tekintik az olyan keresztényeket is, akik 1939 április 20-ika után izraelita vallással házasságot kötöttek, azzal a céllal hozták, hogy megakadályozzák a vegyesházasságokat. Mivel a törvény rendelkezései nem bizonyultak elég hatásosnak, a kormány rövidesen rendeletet ad ki, amellyel egyenesen megtiltja a vegyes házasságot keresztények és zsidók között. E rendelkezés ellenére kötött házasságokat érvényteleneknek tekintik.

Románia

Temesvárról érkezett jelentés szerint a szerb hadifoglyok között van 560 román nemzetiségű is, akiket a német és a román hadvezetőség között létrejött egyezmény értelmében szabadon bocsátanak.

A kaicnai ügyészség újra közölte a januári zendülés vezetőinek névsorát. Közöttük van Horia Sima és több más miniszter. Minden román állampolgárnak haladéktalanul jelentenie kell, ha tudja hol rejtőzködnek a felsoroltak.

A marhaállomány kiméltése céljából Romániában e héten nem szabad marhát vágni. Tilos a disznóvágás is.

Részletes tájékoztatók hangzóitak el a város közgazgatási bizottságának ülésén

Közmunkák, közellátás, közegészségügy a jelentések tükrében

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délután tartotta meg ülését a város törvényhatóságának közigazgatási bizottsága, dr. Hlatky Endre főispán elnöke alatt.

A főispán megnyitójában bejelentette, hogy az Államépítészeti Hivatal képviselőivel a bizottságban Olán Bélát, a hivatal vezetőjét bízta meg a kereskedelemügyi miniszter.

A polgármester jelentése ismertette a múlt hónapban és az elmúlt négy hónap alatt befolyt adókat, majd a közművelődési és szociálpolitikai ügyekkel foglalkozott. Az elmúlt hónapban 16.340 ebédet, 600 pengő segélyt adott ki a város, közmunkában 456 munkás állt. A cukorelosztó forgalma 8 vagon volt, petroleum fogyasztás 20 ezer liter. Igényelték 4570 pár új cipőt, engedélyezték a város 1830 párat. A liszt- és zsirellátás kielégítő volt. Közmunkákra a visszacsatolás óta 647.126 pengőt fordított a város.

Józsa András árvaszéki elnök jelentésében rámutatott azokra a nehézségekre, amelyekkel hivatala megszerzése áll. A románoknál nem volt külön árvaszéki hivatal, hanem a törvénysek mellett működött. Eddig 58.418 iratot vizsgáltak át. Nincs pontos kimutatás arról, hány kiskorú tartozik a városi gyámhatóság alá.

A KÉSZPENZKÉSZLETET A ROMÁNOK ELSZÁLLITOTTÁK

Óriási munkát igényel a törvénytelen szülöttek rendezése, amire a románoknál semmi kezdeményezés nem történt.

Dr. Heinrich Béla tisztifőorvos elszomorító képet festett a város egészségügyi állapotáról. A népmozgalmról szóló adatai megdöbbentőek voltak és súlyos szavakkal emlékeztet meg a születések mesterséges megállításáról. Ezen a téren nagy propagandára és főképpen a kereset-feljavítására van szükség.

A nemibeteg gondozóban 17 ezer vizsgálat volt, megvizsgáltnak minden iskolás gyermeket és az aparkban foglalkozókat. Súlyosan kifogásolta a szemégyűjtést is a főorvos.

Dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató jelentése szerint Nagyvárad 4 millió 200.087 pengővel tartozik a kincstárnak, ez majdnem háromszorosa Bihar megye tartozásának.

Az ügyészségi elnök jelentése szerint az elmúlt hóban 134 férfi és 34 nő lakója volt a fogháznak.

Dr. Kovács Sándor helyettes tan-

Divatszövetek,
legújabb selymek, mosó-
árúk, vásznak, szőnyegek,
függönyök megérkeztek
Czillér Imre divat-
házába

felügyelő ismertette a magyar oktatás-bevezetését, megszervezését és a jelenlegi helyzetet. Az elemi iskolákba 6291 beiratás történt, ez a szám még emelkedni fog. Harmincöt tanteremre van

A közgyűlés egyhangú szavazással átengedte a honvéd kincstár által kért területet

A városi törvényhatósági bizottság közgyűlése ezután a honvéd kincstár által kért terület átengedésére vonatkozó polgármesteri javaslatot hallgatta meg.

A polgármester ismertette javaslatát és beszámolt a miniszteriumokban ebben az ügyben lefolytatott tárgyalásairól.

A javaslathoz dr. Kacziát, Kálmán szolt hozzá, elfogadta a polgármesteri

sürgős szükség.

Kernáts Ferenc főmérnök az Államépítészeti Hivatal beszámolóját ismertette. Az új állami ut vonala Váradon át a következő lesz: Szentjánosfalvától kiindulva, majdnem egyenes vonalban halad a püspöki konyhakertig, innét a Schlauch-téren Fő utcán, Szitaroveszky utcán, Baros hidon át balad végig a velencei rakparton s a vámbáz tájékan kanyarodik a már kikövezett Kolozsvári utba.

Genesly István gazdasági felügyelő és dr. Horváth György rendőrfőtanácsos ismertették jelentésüket az elmúlt óról.

indítványt és azt javasolta, hogy az átengedett terület fejében felajánlott terület helyett az egész területet szerezzék meg a város és ott valósítsa meg a világháború előtti tervet, építse fel a Kulturházat.

Ezután a közgyűlés névszerűn egyhangú szavazással elfogadta a polgármesteri javaslatot és ezzel a közgyűlés véget is ért.

GAZDASÁGI ÉLET

Megszervezik a textilhulladék gyűjtését

A szakminisztériumokban sorozatos tanácskozásokon foglalkoztak a fontos nyersanyagok biztosításának kérdésével.

A takarékos gazdálkodásnál fontos szerepet játszik a hulladékanyagok rendszeres gyűjtése. Elhatározták, hogy a rendszeres hulladékanyaggyűjtést minden iparilag feldolgozható anyagra kiterjesztik.

A ronggyűjtési akciótól az illetékesek jelentős eredményeket várnak. A

becslések szerint néhány hónap alatt komoly mennyiségű nyersanyagot bocsáthatnak a gyáripár rendelkezésére.

A textilhulladékokon kívül a többi fontos hulladékanyag rendszeres gyűjtését is elhatározták és ezeket az akciókat megfelelő szervezetekkel rövidesen megvalósítják. Az akciók a nagyközönség érdekeit is figyelembe veszik, minthogy szabályozott áron veszik át a hulladékanyagot.

Egyes szakmákban képesítéshez kötik a kereskedelmi tevékenységet

Budapestről jelentik: Ismét foglalkoztatja a kereskedőket és a hivatalos köröket a kereskedelem képesítéshez kötésének kérdése. A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium is jól ismeri ezt az elvi állásfoglalást és elhatározta, hogy a kívánságok alapján rendeleti úton rendezi a kérdést. Rövidesen hozzáfognak a rendelet kodifikálásához. Azt még nem döntötték el, hogy a részletes javaslatokért már előzetesen is a kereskedelem érdekelt köreihez fordulnak-e és az ő előterjesztéseik alapján szövegezik-e meg a rendeletet vagy pedig a minisztérium előre elkészíti a rendelet tervezetét és az általi véleményezés végett a kereskedelmi és iparkamarákhoz Akármelyik módot választja is, szinte bizonyosra vehető, hogy a kereskedelem képesítéshez kötésének kategorikus kimondását nem tartalmazza a rendelet.

Nem rendelik el tehát minden kereskedelmi szakmában a képesítéshez kötsé, hanem külön felsorolják mindazokat az ágakat, amelyekben a képesítéshez kötsé indokolt.

Szakmánként határozzák meg azokat a feltételeket, amelyekkel valaki jogot nyerhet a kereskedői iparüzésre.

Lesznek olyan kereskedői ágak — mint például a piaci árusítás, — amelyekben feltétlenül megmarad a képesítés nélküli való szabadiparüzés lehetősége. Azokban a szakmákban pedig, amelyekben maguk az érdekelték is szükségesnek vélik a képesítéshez kötsé, külön minden kereskedői ágazatot felsorolnak a rendeletek és egyenként szabályozzák az iparüzéshez szükséges képesítés mértékét, fokát.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30.
 félre 15, egy óra 2,50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg es nem
 adunk vissza

NAGYVÁRADI MUNKÁSOK ORSZÁGZÁSLÓT AJÁNDÉKOZTAK SZABADKÁNAK. Nagyvárad. Saját tud. A hazafiasan érző nagyváradai munkások egy csoportja: a nagyváradai Nemzeti Munkaközponthoz tömörült vas- és fémipari munkások megható tanujelét adták fajszeretőknek. A felszabadult Délvidék legjobb városának, Szabadkának Országzászlót ajánlottak fel, kifejezésre juttatva azt az őszinte örömet, amelyet a csak nemrég felszabadult váradai munkások éreznek a Délvidék visszatérése felett. A nagyváradai fémipari szakcsoport vezetője, Pásztor Árpád elnök most megleghangú levelet kapott Bittó Dezső tábornoktól, Bihar megye volt katonai parancsnokától, — aki jelenleg Szabadka parancsnoka — melyben megemlíti, hogy a felajánlást szeretettel és köszönettel elfogadta s az átvétel időpontjáról később fogja értesíteni a szakcsoport vezetőjét.

BÁRDOSSY LÁSZLÓ MINISZTERELNÖK A MEP KLUBNAPJÁN. Budapest. A MOT. jelenti: A MEP-ben csütörtökön élénk és igen látogatott klubnap volt. A miniszterelnök hosszabb ideig elbeszélgetett a képviselők egyes csoportjaival, majd a kormány tagjaival együtt résztvettek a klubvacsorán.

A NAGYVÁRADI AGRÁR TÁKARÉKPENZTÁR r.-t. termelési hitelét folyósít hitelképes mező- és szőlős-gazdák részére.

MÁJUS 17-ÉN TARTJA ALAKULÓ ÜLÉST A KOLOZSVÁRI KÖZJEGYZŐI KAMARA. Kolozsvárról jelentik: A Kolozsváron újra felállított közjegyzői kamara alakuló ülését május 17-én, a jövő hét szombatján délelőtt 11 órakor tartja meg a királyi ítélőtábla dísztermében.

MEGHALT VÁRADI MIKLÓS, A NAGY KOLOZSVÁRI SZINÉSZ. Kolozsvárról jelentik: Várad i Miklós, a legöregebb erdélyi színész, a Kolozsvári Nemzeti Színház kiváló művésze 93 éves korában meghalt. E. Kovács Gyula és Szentgyörgyi István mellett egyik legnagyobb művésze volt a régi kolozsvári színháznak s népszínműelőadást el sem lehetett képzelni az ő alakítása nélkül. Még a megszállás előtti években nyugat felé vonult s csekély nyugdíjából éldegélt, de abból is mindig juttatott a kolozsvári magyar diákmunkáscéljaira. Emlékirataiban, színes, eleven tollal írta meg a régi kolozsvári színészet fenykorának történelmét. Halála nagy gyászt borított a magyar színészetre. Temetése ünnepies keretek között lesz a kolozsvári Nemzeti Színházban.

A MÁV nagyváradai Dal- és Kulturocsoportja vasárnap délután pontosan 5 órai kezdettel az Alműhely nagytermében műsoros délutánt tart. Színpadra kerül: Az obsitos népszínmű 3 felvonásában. Irta: Bakonyi Károly, zenéjét szerezte Kálmán Imre. Zenekart vezeti Nagy Gyula. Magyar táncot lejti Akurátni Mimike. Az érdeklődőket ezuton tisztelettel meghívjuk.

A ROMÁNIAI MÉRŐKÖI OKLEVELET NYERT MÉRŐKÖK FELVÉTELE A KAMARÁBA. Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny mai száma közli az ipartügyi miniszter rendelkezését, hogy a keleti és erdélyi területeken lakó „subinginererek” és „conductörök” milyen feltételek mellett lehet a mérőkői kamarába felvenni.

FLUCK ISTVÁN A VASUTI IGAZGATÁSI OSZTÁLY ELÉN Budapestről jelentik: A kereskedelem- és közlekedési minisztérium vasuti igazgatási osztályának új vezetője, Fluck István miniszteri osztálytanácsos lett. Az új vezetőt kitűnő szervező erőnek ismerik, aki azokat a kérdéseket, amelyekkel foglalkozik, mindenkor nagy körültekintéssel és alapos tanulmányokkal intézi. Fluck István nagykirályi születésű. Iskoláit a nagykirályi piarista gimnáziumban végezte. A román megszállás idején került fel Pestre, ahol hamar felismerték tehetségét.

Ismerkedési vacsora a Katolikus Körben. Nagyvárad. Saját tud. Május 14-én, szerdán este lesz a Katolikus Körben a helybeli ügyész és bírói kar ismerkedési vacsorája. A társadalmi esemény számba menő ismerkedési estt írásban körben nagy érdeklődés nyilvánult meg.

UJABB SZÁZPENGŐS ADOMÁNY A HIRLAPÍRÓK NYUGDÍJTÉZETE JAVÁRA Pécsről jelenti a MTI: Molnár Kálmán, a pécsi egyetem tanára száz pengőt adományozott a Magyar Hírlapírók Nyugdíjintéztele javára.

Nagyvárad i Iparosok Hitelszövetkezet Temetkezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Maczalik József (589-ik), a „B” csoportból Virce Ferencné, Rosenfeld Ábrahám, Németh Vincéné és Polonkay Gyuláné (279, 280, 281, 282-ik) tagunk meghalt. Ezért az esedékessé vált 40, illetve 44 fillér befizetendő az egyesület pénztárába. Az elnökség.

MANNERHEIM TÁBORNAGY HELSINKIBE ÉRKEZETT. Helsinkiből jelenti a NTL: Mannerheim tábornagy Svédországból Helsinkibe érkezett. A sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy rendkívül szívélyes fogadtatásban volt része.

Meghalt Natalia királyné, Rómából jelenti: Amint Vichyn át jelentik Párizsból, a francia fővárosban elhunyt Obrenovics Milán volt szerb király özvegye, Natalia királyné 82 éves korában. Obrenovics Milán 1882-től 1931-ig volt Szarbia uralkodója.

EGYETLEN PÁLYÁZÓ VAN A BORSODMEGYEI ALISPÁNI ÁLLÁSRA. Miskolcra jelenti: A megüresedett alispáni tisztségre csupán Mikulacz Gyula árvaszéki elnök pályázik. Így őt fogják alispánná választani.

Az NSE Otthon Elnöksége kéri az összes tagjait, hogy napi ügyek megbeszélésére, szombaton és vasárnap mindenki jelenjen meg. Egyben felhívja figyelmüket, hogy Otthonukban (Katolikus Körben) minden este zenés szórakozás és vasárnap délután öt órai zenés teadélután van.

OKTÓBER ELSŐ NAPJAIBAN LESZ A KATOLIKUS NAGYGYÜLÉS Budapestről jelentik: Serédi Jusztinián bíboros-herceggel együtt a Miskolcra látogatott az Actio Catholica Országos Elnöksége. Elhatározták, hogy a Budapestre összehívott Katolikus Nagygyűlést október 4, 5, 6 és 7-én fogják megtartani.

Műsoros délután a Munkásokonban (Nagyvárad) A Nemzeti Munkaközponthoz Szabadidőszervezete vasárnap, május 11-ikén tartja második köznevelődési előadását a Munkásokonban dísztermében. Az előadás iránt — a két hét előtti hasonló célú műsoros délután rendkívüli sikere nyomán — a munkásság körében nagy érdeklődés nyilvánult meg. Mint ismeretes, a mozgalom célja nálunk főként az, hogy a román uralom alatt teljesen magára hagyott munkásság kulturális színvonalának, népi öntudatának és nemzeti szellemének fejlesztését iradalmi művészeti, történelmi stb. előadások útján előmozdítsa s hozzájáruljon a magyar munkások tömegének a nagy magyar közösségbe való bekapcsolásához. A vasárnap délutáni előadás keretében Csernik József tanár a magyarok eredetét ismerteti. A műsort énekszámok, szavaltatok s táncszámok tarkítják. Beléptidij nincs, de önkéntes adományokat a mozgalom céljaira köszönettel fogad a vezetőség.

Elszigetelték Szatmár megyében a kóbor cigányok által behurcolt járványt. Szatmárnémetiből jelentik: Kiválasztott tífusz megbetegedések történtek Szatmárnémetin. A környező falvakból is jelentés érkezett a vármegyei tisztifőorvosi hivatalba, amely szerint három környező községben is észleltek tífuszos megbetegedéseket. Az orvosok hivatal megállapítása szerint a betegséget valószínűleg kóbor cigányok terjesztették s száznegyven cigány egészségügyi megfigyelését rendelték el. — Ezenkívül a veszélyeztetett területek lakosságát fertőtlenítték és beoltották. Ezzel sikerült a betegség terjedését annyira megállítani, hogy további megbetegedésektől nem kell tartani.

Ungvujtók újra kaphatók
TISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.

A nagyvárad i kir. járásbírósa
 1885—941-2

Idéző hirdelmény

A nagyvárad i kir. járásbírósa köz. hírré teszi, hogy Nagy János és Nagy Sándor nagyvárad i lakosok felpereceknek Cotoiu Zaharie és neje alperesek ellen a nagyvárad i 6685. sz. betétbe foglalt ingatlanok tulajdonjog iránt indított perében a bíróság a per felvételére és érdemleges tárgyalásra hatánapot tűzött ki és felhívja a feleket, hogy 1941 május 27-ik napján d. e. 9 órakor (Törv. palota földszint 37. sz. szoba) jelenjenek meg, egyzersmind pedig Cotoiu Zaharie és neje Catona Karolina alperesek részére, — kik ismeretlen helyen tartózkodnak — ügygondnokul dr. Bozsodi János ügyvédet (lakik Nagyváradon) nevezte ki.

A bíróság felhívja az alpereseket, hogy a fent megjelölt hatánapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjenek meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyettük eljárni.

Nagyvárad, 1941. március 10.

Dr. K. Nagy Z. s. k.
 kir. járásbírósa elnök

Átadták Kozma Miklósnak a mezőkövesdi és mezőcsáti járás diszoklevelet. Miskolcra jelenti: Ötven tagú küldöttség utazik Ungvárra, hogy átadja Kozma Miklós kormányzó biztosa, a mezőkövesdi és mezőcsáti járás 11 községe által kiállított diszoklevelet.

Tíz székely fiú neveltetését vállalta magára Miskolc városa. Miskolcra jelenti (MTI) Miskolc város törvényhatósági bizottsága Fekete Bertalan polgármester javaslatára elhatározta, hogy magára vállalja tíz székely fiú neveltetésének költségeit. Borsod vármegye közgyűlése ugyancsak elhatározta, hogy öt székely gyermek nevelési költségeinek biztosítására alapot létesít. E nemes példát követték a miskolci pénztárszervezetek, amelyek tíz székely gyermek nevelését vállalták.

Kicsérítették a magyar-szlovák állampolgársági egyezmény iratait. Pozsonyból jelenti: (MTI) A magyar és szlovák állampolgársági kérdések kölcsönös rendezése tárgyában februárban kötött egyezmény iratait kicsérítették.

Megjelent a repülők lapja. A Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap támogatásával szerkesztett repülésügyi folyóirat, a Magyar Szárnyak májusi száma most jelent meg. A lap vezércikkét Ember Sándor képviselő írta, míg a légierők propagandatudósítói repülőink és ejtőernyősök bácskai harcairól írnak. Bisits Tibor légikronikája mellett dr. Rados Imre főorvos, a repülés élettani hatásáról, Udvarý Jenő pedig a világ repülőeseményeiről értekezik. Nagyszerűek még az eredeti légifelvételek és szokásos rovatok. A lap ezenkívül a repülői vágyó ifjuság jelentkezésére vonatkozóan is részletes felvilágosítást közöl. Jánosy István szerkesztésében megjelent Magyar Szárnyak mindenütt kapható. Ara: 50 fillér. Mutatványzatot a kiadóhivatal (VIII., Üllői ut 12.) kívánatra ingyen küld.

Lőfegyver és lőszer arverés

A nagyvárad i rendőrkapitányság közli, hogy a meghirdetett és május hó 20-án délután fél négy órakor a kapitányságon megtartandó nyilvános arverésen lőfegyvert vagy lőszer csak az vásárolhat, akinek fegyver, illetőleg lőszervásárlási engedélye van.

Elfogtak egy budapesti sikkasztót

Nagyvárad. Saját tud. A budapesti főkapitányság rádióközövése alapján a nagyvárad i kapitányság detektívjei elfogták Berkovits Árpád budapesti üzleti kifutót, aki többszáz pengő értékű pénz beinkasszálása után megszökött. Átadják a budapesti rendőrségnek.

Őszinte mozikritika

„Lovagias ügy” a Belvárosi moziban

Csütörtökön mutatta be a Belvárosi Mozzó Hunyady Sándor filmjét, amelyet az országosnévű író Lovagias ügy című vígjátékából írtak át filmre. Nem „nagy film”, különösebb művészi kvalitások nem érvényesülnek benne, tiszta képei a fejlődő magyar film uttörő idejéből valók s a színészek — élükön Szelezcki Zitával — művészi munkát produkálnak. Érdekes magyar és német híradók egészítik ki a műsort s egy színes Walt Disney rajzfilm.

SPORT

Vasárnap: NAC—NSE rangadó

Hatalmas érdeklődés előzi meg a vasárnap sorkerülő rangadót.

Nagybánya erősen készülődik és huszárvágásra készül. Otthonában akarja térdrekenyszeríteni a NAC-ot, épügy, mint ahogy az ősszel a zöld-fehérek Nagybánán győzték le őket.

Viszont a NAC is a legkomolyabban fogja fel a küzdelmet. Bajnoksága szempontjából talán nem is jelentős, hogy győzzön, hiszen gólaránya annyival jobb, hogy azt behozni már nem lehet, de átérzik a fiúk a mérkőzés erkölcsi súlyát. Szeretnék veretlenül, veszített pont nélkül befejezni a bajnoki évadot.

A hét folyamán két komoly edzéssel készültek a harcra. A vasárnap csapaton három változást eszközöl Krüger edző. A rossz formában lévő Várdai helyett minden valószínűség szerint Tóth fogja védeni a NAC hátolóját. Sebők a WMFC ellen megsérült s helyette Záborszky lesz a hátvéd. A csotársor is változik. Haláti rendbejött. csütörtökön már kielégítően mozgott s így a balszélső kérdése megoldódott. Kovács I. visszakérül a jobbösszekötőbe.

Egyetlen zavaró momentum Bodola gyengélkedése. Azonban rá is föltétlenül számítanak vasárnap.

Ma délután fürdőbe megy a csapat s utána masszázis következik.

S vasárnap pihenten, kitűnő erőnlétben mennek győzelemre.

Kisorsolták a Magyar Kupa elődöntőjét

Pünkösdi vasárnapján Sal. BTC—Törekvés és Kispest—Szolnok

Budapestről jelentik: Barcsay János, a Magyar Kupa intézője előtt az érdekelt egyesületek képviselői annak a kivánságuknak adtak kifejezést, hogy a bajnoki hajrára és más egyesületi érdekekre való tekintettel pünkösdkor játszassák le a két középdöntő mérkőzést. Ennek a kérdésnek az MLSz helyt adott és mindjárt kimondták, hogy döntetlen esetén nincs meghosszabbítás, hanem június 12-én, Urnapiján újra kell játszani az esetleges döntetlen mérkőzést.

Az MLSz kimondotta még azt is, hogy minden Magyar Kupa-mérkőzés előtt, pünkösdi vasárnapján, komoly sportértékű ifjúsági mérkőzést kell játszani.

Ezek után megejtették a sorsolást, ennek értelmében Salgótarjánban a SalBTC és a Törekvés csap össze, Kispesten pedig a Kispest és a Szolnoki MÁV méri össze erejét.

Az elődöntő érdekessége az, hogy csak egy hivatásos csapat maradt a mezőnyben és így könnyen megeshet, hogy a Magyar Kupa döntője egyben a Corinthian-díj döntője is lesz.

A NAC—Matador tekézői is Budapesten vendégszerepelnek

A NAC—Matador tekecsapata fővárosi meghívást kapott. A Kistext csapata ellen játszik le visszavágó mérkőzésüket. A klub vezetősége szívesen kéri fel az összes játékosokat, akiket a budapesti útra kijelölték, hogy pénteken éjjel pontosan 2 óraker az állomáson jelenjenek meg.

Nagyvárad: Pénteken este indulnak a Törekvés tekézői Budapestre, ahol a MAVÁG nyolcas csapatával mérik össze erejüket. A versenyt szombaton este tartják meg a vasutas pályán.

SZINHÁZ

Doryta Bonewa a "Pillangó-kisasszony"-ban

Páratlan élvezetben volt része tegnap este a Szigligeti Színház közönségének. Egynapos vendégszereplésre Nagyváradra érkezett és a Pillangó-kisasszony címszerepében fellépett Doryta Bonewa, a Magyarországon nevelkedett fiatal, nagyon tehetséges bulgár operaénekesnő. Doryta Bonewa eddigi pályafutása és sikereinek híre szép közönséget vonzott a színházba s ez a közönség nem is csatlakozott várakozásában. Doryta Bonewa Madam But-

terfly-ja sokaig elménye marad a váradiaknak. Bájos megjelenése, nagyszerű játéka, fiatal szépsége, de mindennek fölött szindús, nagyterjedelmű szopránja egy csapásra meghódította a közönséget. Pilinszky Zsigmond Pinkerton szerepét énekelte nagy sikerrel. Igaz, hogy egy kis indiszpozíciót vetünk észre nála. Szirmay Reginald, Szóts D. Péter és Rác Tilda szintén nagy sikert arattak szerepükben.

A rendezés hibájául róható fel, hogy művirágokat adtak a művésznő kezébe. Megérdemelte volna úgy a pompás előadás és a szép díszletek, még inkább a világhírű vendég, hogy élővirágokkal énekelje el az opera egyik legszebb számát.

Szatmáry karnagy és a zenekar külön dicséretet érdemel. A kezdet ingadozása után biztosan és precízen simult Madam Butterfly csengő szopránjához. Szatmáry karnagy karnagyi képességeinek új, meglepő oldalát mutatta be tegnap este dirigálásával. (nhu.)

A színházi iroda közleményei:

— Eredeti bemutató a színházban. Ünnepi külsőségek között mutatja be a színház prózai együttese M. Katona

Illonkának, a kiváló irónőnek a Falu visszahív c. nagyszerű színművét. Ez a bemutatás a színház és egyben Nagyvárad irodalmi eseménye. A nagyváradi bemutatóra a szerző M. Katona Illonka már meg érkezett, azankivül írók, kiadók, újságírók számos közéleti nagyság a mai nap folyamán érkeznek a bemutatóra. A falu visszahív pénteken és szombaton este lesz a színház műsorán, pénteken A. bérletben, szombaton B. bérletben, mindkét előadás rendes helyáru előadásban. Jegyekről mindkét előadásra tanácsos lesz elővetelben gondoskodni.

— **Szombaton délután 4 óraker** a Vadvirág operett kerül színre, filléres helyárukkal — Komlós Jucival a címszerepben. Helyárak: 30 fillértől 120 fillérig.

— **Az alvinci huszárok** nagy operett vasárnap délután 4 óraker kerül színre filléres helyárukkal.

— **Vasárnap este János vitéz** daljáték — diszeloadásban, a szerzőnek Kacsóh Pongrác fiának, Kacsóh Jánosnak személyes vezénylésével, rendes helyárukkal.

Heti műsor:

Pénteken este 8 óraker eredeti bemutató M. Katona Ilona pályadiját nyert színműve: **A falu visszahív.** — Diszembemutató, a szerző személyes jelenlétében. Rendes helyárukkal! A. bérletben.

Szombat délután 4 óraker filléres helyárukkal: **Vadvirág.** Komlós Jucival a címszerepben.

Szombat este 8 óraker: **A falu visszahív.** Második előadása. B. bérletben.

Vasárnap délután 4 óraker: **Alvinci huszárok.** Filléres helyárukkal.

Vasárnap este 8 óraker: **János vitéz.** Kacsóh Pongrác fiának személyes vezénylésével. Diszeloadás. Rendes helyárukkal.

Hétfő este 8 óraker: **Kaland.** Filléres helyárukkal.

Ftő Plébános Urak figyelmébe!

Missale Romanum nagy kvart forma vörös félbörkötésben, fedőlap és sarok dús aranyozásával. — vörös metszéssel. — két színnyomásban. Legújabb kiadás. Ara 90.— P

Missale Romanum kis kvart forma, fél borkötésben, fedőlap és sarok dús aranyozásával. vörösmetszéssel, egy színnyomással. Legújabb kiadás. Ara 40.— P

Missale Romanum kis kvart forma, vörös zerge, egész borkötésben, fedőlap és sarok művészi aranyozásával. arany metszéssel, két színnyomással. Legújabb kiadás. Ara 70.— P

Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, vörös félbörkötésben, aranymetszéssel. Művészi aranyozású fedőlappal, két színnyomással. Legújabb kiadás. Ara 60.— P

Missale Romanum oktáv forma, indiai papíron, művészi egész borkötésben, vörös metszéssel, két színnyomással. Legújabb kiadás. Ara 70.— P

Missale Defunctorum nagy kvart forma, fekete félvászonkötésben, ezüst diszi-

tésű fedőlappal, 1940. évi kiadás. Ara 9.— P

Missale Defunctorum kis kvart forma, egész fekete vászonkötésben, ezüst díszítésű fedőlappal, 1940. évi kiadás. Ara 7.50 P

Breviarium Romanum 1 kötetben, zerge borkötésben 20 fascikulussal zsebkötésben. Ara 40.— P

1. 8 selyemszalag, 3 és 1/2 cm széles arany rojtokkal 18.— P

2. 8 selyemszalag, 8 és 1/2 cm széles arany rojtokkal 17.— P

Megrendelhető könyvostályunknál!

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

4 szobás, kertes magánház kiadó. — Hitler A. u. 55. 438

Eladó nagy vendéglő „5000” jellegére a kiadóba 432

Adás-vétel

Akar jól öltözködni olcsón? Keresse fel Molnár használt férfiruha üzletét, Bémer ter 1., udvarban. — Használt férfiruhákat jó áron vesznek. 302

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron vesznek. órák, ékszeri javítók. — Gyenge István ékszerész, Rákóczi u. 19

Egy új, modern magánház eladó, amely alkalmas gazdálkodásra is. Varju utca 20. 435

Eladó Fordson traktorral, prima állapotban 2200 pengő. Főrizs Sándor Szt János u. 72 430

Ócska paplan vattát állandóan vesznek. Szigligeti u. 5, szuterin. 338

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Különféle

Rövid keresztthuros zongorát, csak jó gyártmányt bérbeveszünk. Emke kávéház. 436

Ujságos bódé kiadó a Rulikovszky uton 35 pengő készpénz óvadékkal. — Jelentkezés a kiadóhivatalban. 437

Új vezetés Európa szálló éttermeiben kiadó kuglizó, négy szobás lakás irodának, egyesületnek, klubhelyiségnek. Horthy Miklós u. 33. 433

BESSENYEI kályhás, Huszár u. 23.

Kultura Középisikolai Magántanfolyam gyors, lelkiismeretes, eredményes. Budapest, Mester u. 4, IV—3. (Válaszbélyeg). 398

Allást keres

Gyermektelen házaspár házmesternek ajánkozik. Az asszony is bejárhat. Cim: Japport cukrászda melletti ujságosbódé. 434

Perfekt magyar, német levelező gyors és gépirónó állást keres. Ajánlatokat a kiadóba „200” jellegére. 428

Kiadótulajdonos:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda Rt igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerepezés

Falburkoló üvegcsempék gyári lerakata

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13